

Datum: 16 juni 2025	Initialen auteur: RHA	Bereikbaar: 14 0162
Status: Openbaar	Team: Buiten Beleid	

Onderwerp:

Verkeersonderzoek Wilhelminakanaal Zuid e.o. - (ontwerp)keuzes

Geraadpleegde teams:

Buiten Beleid, Buiten Projecten en Control

Bijlagen:

- presentatie te maken (ontwerp)keuzes

Behandeling in / door: Datum: Aard behandeling: Raad**Portefeuillehouder**

Piena

Geheimhouding op	Titel	Grondslag WOO	Tot wanneer

Datum: 16 juni 2025	Openbaar	Zaaknummer: 1072334
Onderwerp: Verkeersonderzoek Wilhelminakanaal Zuid e.o. - (ontwerp)keuzes		

Voorstel:

1. De volgende (ontwerp)keuzes te maken in de aanpassingen van de verkeersstructuur van het Wilhelminakanaal Zuid e.o.:
 - A. Er komt een afsluiting voor gemotoriseerd verkeer in de Warandepoort aan de zijde van De Blikken [alternatief 2]
 - B. Er wordt éénrichtingsverkeer ingesteld op het gedeelte van het Paterserf tussen het kruispunt met de Burg. Holtroplan en het Wilhelminakanaal Zuid [alternatief 2]
 - C. Er komt éénrichtingsverkeer (in zuidelijke richting) op de Eikdijk in combinatie met een tweerichtingenfietspad [alternatief 2]
 - D. De Warandelaan (het gedeelte tussen het Wilhelminakanaal Zuid en de Buurstede) wordt een sobere fietsstraat waarbij, naast extra snelheidsremmende maatregelen, een overrijdbare middengeleider wordt aangebracht [alternatief 2]
 - E. Er komt een nieuw fietspad langs het Wilhelminakanaal tussen het Dorsvlegelpad en de Poolsedreef [alternatief 2]
 - F. Er komt een tweerichtingenfietspad in de berm van het Wilhelminakanaal Zuid op het gedeelte tussen de Eikdijk en de Meerstoel [alternatief 1]
 - G. Er komt een voetpad in de berm van de Eikdijk, tussen de Europaweg en het terrein van Galvanitas, als de eigenaren van Europark 3 en Europark 21 geen medewerking willen verlenen aan een voetpad via hun terrein [terugvaloptie]

Samenvatting (circa 10 regels)

In november 2024 is het voorkeurspakket voor aanpassingen in de verkeersstructuur van het Wilhelminakanaal Zuid e.o. door uw college vastgesteld. Uw college heeft daarbij ook enkele 'uitwerkingsopgaven' meegegeven die nader bekeken dienden te worden bij de uitwerking van het voorkeurspakket. Dat betrof de maatregelen aan de Eikdijk, het Paterserf en de Warandelaan.

De maatregelen in het voorkeurspakket worden uitgewerkt tot schetsontwerp. Voor de afronding van het schetsontwerp dient uw college een aantal (ontwerp)keuzes te maken. Het gaat om:

- A. Warandepoort: locatie afsluiting voor gemotoriseerd verkeer
- B. Paterserf: welk gedeelte wordt éénrichtingsverkeer
- C. Eikdijk: één- of tweerichtingsverkeer
- D. Warandelaan: aanvullende maatregelen voor fietsers
- E. Fietsoversteek Dorsvlegelpad: locatie nieuw fietspad
- F. Wilhelminakanaal Zuid (gedeelte Eikdijk – Meerpaal): locatie nieuw fietspad
- G. Voetgangersverbinding Europaweg – Galvanitas: locatie nieuw voetpad

Uw college wordt voorgesteld om in te stemmen met de voorgestelde (ontwerp)keuzes.

Nadat de keuzes gemaakt zijn door uw college kan het schetsontwerp worden afgerond. Na de zomervakantie wordt de tweede participatieronde voor bewoners, bedrijven en overige belanghebbenden en belangstellenden georganiseerd (waarschijnlijk in september). Die kunnen dan reageren op het schetsontwerp. Daarna kunnen de maatregelen definitief worden vastgesteld door uw college en worden opgevoerd t.b.v. de uitvoeringsagenda van de mobiliteitsvisie.

Juridisch kader (inclusief onderbouwing geheimhouding)

n.v.t.

Aanleiding

Bij de vaststelling van het structuurontwerp voor de herontwikkeling van het Galvanitasterrein heeft de raad een motie aangenomen [motie onderzoek Paterserf]. Daarin is verzocht om nader onderzoek te doen naar aanpassingen van de verkeerstructuur in het gebied Paterserf/Wilhelminakanaal-Zuid/Meerpaal/Eikdijk en het Warandegebied en daarin met nadruk te focussen op het gebied Paterserf. Naar aanleiding van deze motie, en hetgeen in het bestuursakkoord 2022 – 2026 is opgenomen ten aanzien van de Lage Molenpolderweg, is opdracht verstrekt aan Arcadis om een onderzoek uit te voeren en advies uit te brengen over mogelijke aanpassingen in de verkeerstructuur direct ten zuiden van het Wilhelminakanaal.

Het verkeersonderzoek Wilhelminakanaal Zuid e.o. kent meerdere fases. Fase 2 ('de maatregelenpakketten') van het onderzoek is in november vorig jaar afgerond. Uw college heeft toen het voorkeurspakket vastgesteld [[collegevoorstel 1056278](#)]. Uw college heeft daarbij ook enkele 'uitwerkingsopgaven' meegegeven die nader bekeken dienden te worden bij de uitwerking van het voorkeurspakket. Dat betrof de maatregelen aan de Eikdijk, het Paterserf en de Warandelaan.

We zijn nu bezig met fase 3 ('uitwerking voorkeurspakket') van het onderzoek, waarbij de maatregelen uit het voorkeurspakket worden vertaald naar een schetsontwerp. Voor het afronden van het schetsontwerp dient uw college een aantal (ontwerp)keuzes te maken. Het gaat om:

- A. Warandepoort: locatie afsluiting voor gemotoriseerd verkeer
- B. Paterserf: welk gedeelte wordt éénrichtingsverkeer
- C. Eikdijk: één- of tweerichtingsverkeer
- D. Warandelaan: aanvullende maatregelen voor fietsers
- E. Fietsoversteek Dorsvlegelpad: locatie nieuw fietspad
- F. Wilhelminakanaal Zuid (gedeelte Eikdijk – Meerpaal): locatie nieuw fietspad
- G. Voetgangersverbinding Europaweg – Galvanitas: locatie nieuw voetpad

Welke data zijn gebruikt en op welke manier wordt de uitvoering gemonitord?

Voor de effectbepaling van bepaalde keuzes (Paterserf en Eikdijk) is gebruik gemaakt van verkeerstellingen en -prognoses.

Welke externe belanghebbenden zijn betrokken en hoe is het proces gevoerd?

Bij de uitwerking van het voorkeurspakket is er overleg geweest met:

- Rijkswaterstaat
- De politie
- Easyflex
- Compagnie

Overleg met Rijkswaterstaat is nodig omdat een deel van de voorgestelde maatregelen binnen de kerings- en beperkingenzone van het Wilhelminakanaal ligt en omdat een groot deel van het Wilhelminakanaal Zuid (inclusief bermen) op gronden van het rijk ligt.

Met de politie [eigenaar Europark 21] en Easyflex [eigenaar Europark 3] is gesproken over de voetgangersverbinding Europaweg – Galvanitas. Daarbij was ook de ontwikkelaar van het Galvanitasterrein (Compagnie) aanwezig.

Met Compagnie is gesproken over het tracé van het tweerichtingenfietspad langs het Wilhelminakanaal Zuid tussen het Paterserf en de Eikdijk. Langs dit gedeelte van het Wilhelminakanaal Zuid komt het fietspad voor een aanzienlijk deel op het (eigen) terrein van Galvanitas te liggen.

Wat willen we gaan doen?

In de bijgevoegde presentatie 'te maken (ontwerp)keuzes' is per locatie toegelicht welke alternatieven er zijn. Ook de voors en de tegens van de betreffende alternatieven zijn belicht. Per locatie wordt een keuze voorgesteld. Samenvattend zijn de voorgestelde (ontwerp)keuzes:

A. Warandepoort

Voorgestelde keuze: een afsluiting voor gemotoriseerd verkeer aan de zijde van De Blikken [alternatief 2]. Qua verkeersstructuur is dit het meest logisch (er ontstaat dan geen doodlopende straat) en er hoeft dan geen keervoorziening te worden gemaakt.

B. Paterserf

Voorgestelde keuze: éénrichtingsverkeer op het gedeelte van het Paterserf tussen het kruispunt met de Burg. Holtroplaan en het Wilhelminakanaal Zuid [alternatief 2]. Dit leidt tot een verbetering van de verkeersveiligheid (minste conflictpunten) en een verbetering van de verkeersafwikkeling (kortere cyclustijd) op het kruispunt Burg. Holtroplaan – Europaweg – Paterserf.

C. Eikdijk

Voorgestelde keuze: éénrichtingsverkeer in combinatie met een tweerichtingenfietspad [alternatief 2]. Dit leidt tot een verbetering van de verkeersveiligheid (met name op het kruispunt Eikdijk – Wilhelminakanaal Zuid waar ook het tweerichtingenfietspad langs het Wilhelminakanaal Zuid straks moet worden gekruist) en een verbetering van de verkeersafwikkeling (met name kruispunt Eikdijk – Europaweg). Door invoering van éénrichtingsverkeer voor auto's ontstaat ruimte voor een tweerichtingenfietspad langs de Eikdijk. Het éénrichtingsverkeer is in zuidelijke richting (richting de Europaweg) aangezien dat de belangrijkste uitvalsroute is voor de politie.

D. Warandelaan

Voorgestelde keuze: sobere fietsstraat [alternatief 2]. Daarbij wordt, naast extra snelheidsremmende maatregelen, een overrijdbare middengeleider aangebracht. Een dergelijke maatregel komt de herkenbaar van de Warandelaan als belangrijke fietsroute ten goede en er gaat een snelheidsremmend effect vanuit (leidt tot een visuele versmalling van de rijbaan).

E. Fietsoversteek Dorsvlegelpad

Voorgestelde keuze: nieuw fietspad tussen het Dorsvlegelpad en de Poolsedreef langs het Wilhelminakanaal [alternatief 2]. Dit alternatief wordt voorgesteld omdat het minder impact heeft op de groenstructuur en kabels en leidingen. Daarnaast hoeft bij dit alternatief de rijbaan van de Lage Molenpolderweg niet verlegd te worden.

De keerzijde van de voorgestelde keuze is dat dit alternatief kan leiden tot een zwaardere belasting van de damwanden langs het kanaal en dat ook rekening moet worden gehouden met de hoogte en stabiliteit van de ter plaatse aanwezige waterkering. Hierover is overleg met Rijkswaterstaat geweest. Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat ook de damwanden langs de zuidkant van het kanaal vervangen gaan worden. Wanneer is helaas nog niet bekend ('binnen nu en 8 jaar'). Het advies van Rijkswaterstaat is om vooruitlopend op de vervanging van de damwanden het fietspad niet te verplaatsen (Rijkswaterstaat verwacht dat dat zeer lastig wordt gezien alle voorwaarden waar rekening mee moet worden gehouden i.r.t. de damwanden en waterkering).

Bij de vervanging van de damwanden zou kunnen worden voorgesorteerd op de verplaatsing van het fietspad. De damwanden moeten dan ter plaatse iets hoger en dikker worden uitgevoerd; dat maakt de aanleg van een fietspad daarna makkelijker en goedkoper. De meerkosten van de hogere en dikkere damwanden zouden dan wel voor rekening van de gemeente komen. Hoeveel die meerkosten zijn, kan Rijkswaterstaat nu nog niet aangegeven (omdat nog niet bekend is wanneer de damwanden worden vervangen); het gaat vooral om materiaalkosten en de prijzen daarvan fluctueren nogal.

Rijkswaterstaat heeft ons gevraagd of:

- het verleggen van het fietspad kan wachten op het vervangen van de damwanden
- bij de vervanging van de damwanden rekening moet worden gehouden met het verplaatsen van het fietspad.

Op basis van de gesprekken met Rijkswaterstaat is onze conclusie dat het verleggen / aanleggen van het fietspad voorafgaand aan de vervanging van de damwanden niet wenselijk is. Dus het antwoord op de eerste vraag is bevestigend.

Voor het antwoord op de tweede vraag is een verdere uitwerking noodzakelijk. De komende periode zal in beeld worden gebracht wat het te verwachten effect op de damwanden is zodat bepaald kan worden hoe hoger en dikker de nieuwe damwanden zouden moeten worden uitgevoerd, rekening houdend met de aanleg van het fietspad. Op basis daarvan kan dan ook een inschatting van de kosten (orde grootte) worden gemaakt en kan bij de definitieve vaststelling van het maatregelenpakket ook de afweging worden gemaakt of hiermee rekening moet worden gehouden (omdat de meerkosten van de hogere en dikkere damwanden voor rekening van de gemeente zouden komen).

F. Wilhelminakanaal Zuid (gedeelte Eikdijk – Meerpaal)

Voorgestelde keuze: tweerichtingenfietspad in de berm [alternatief 1]. Daarmee ontstaat een logische aansluiting op het aangrenzende deel van het fietspad en het is de meest veilige oplossing. De keerzijde is wel dat de aanleg van een fietspad in de berm een negatief effect zal hebben op de levensverwachting van de aanwezige bomen aan de zuidzijde van de rijbaan [hoofdgroenstructuur]¹. Technisch zijn maatregelen denkbaar om de impact op de bomen te beperken, maar de kosten daarvan staan niet in verhouding tot het effect daarvan.

G. Voetpad Europaweg – Galvanitas

Om de toekomstige functies op het Galvanitasterrein ook goed bereikbaar te maken voor bewoners uit de wijk Oosterheide ten zuiden van de Europaweg was oorspronkelijk een voetpad voorzien door het 'politiebosje'. Echter dat kon niet op draagvlak rekenen bij de gemeenteraad vanwege de negatieve impact die dat zou hebben op de aanwezige bomen. Vandaar dat naar een alternatief is gezocht.

De mogelijkheden voor een voetpad in de openbare ruimte zijn zeer beperkt. De enige optie die er feitelijk nog is in de openbare ruimte is de berm langs de Eikdijk. Echter met name op het gedeelte tussen de Europaweg en het Europark zou de aanleg van een voetpad in de berm langs de Eikdijk ten koste gaan van de nodige bomen [wijkgroenstructuur].

Als alternatief is gekeken naar een route voor voetgangers die deels via privéterrein (via de percelen Europark 3 en Europark 21 die eigendom zijn van respectievelijk Easyflex en de politie) loopt. De medewerking van de politie is daarbij essentieel. Met beide partijen zijn gesprekken gevoerd over een voetpad over hun terrein, maar of en onder welke voorwaarden die partijen daaraan medewerking willen verlenen, is nog onbekend. Met name de reactie van de politie zal naar verwachting nog aanzienlijke tijd op zich laten wachten.

Mocht de politie geen medewerking willen verlenen aan een voetpad via hun terrein, dan resteren er twee opties²:

- 1) een voetpad in de berm langs de Eikdijk (dat negatieve gevolgen heeft voor de aanwezige bomen) of
- 2) geen apart voetpad. Voetgangers zouden dan op het tweerichtingenfietspad langs de Eikdijk of door de berm langs de Eikdijk moeten lopen.

¹ Ook bij de andere alternatieven die onderzocht zijn, treden negatieve effecten op de bomen op.

² In theorie is er nog een derde optie. Om de functies op het Galvanitasterrein ook goed bereikbaar te maken voor voetgangers uit de wijk Slotjes ten noorden van het kanaal is voorzien dat er aan de oostzijde van de Oosterheidebrug een nieuwe trap komt. In theorie zouden ook bewoners vanuit de wijk Oosterheide daarvan gebruik kunnen maken (echter dan moeten ze eerst de brug oplopen en daarna weer naar beneden).

Voorgestelde keuze: een voetpad in de berm langs de Eikdijk, tussen de Europaweg en het terrein van Galvanitas, als 'terugvaloptie' opnemen in het schetsontwerp.

Afweging van argumenten voor en tegen?

In de bijgevoegde presentatie 'te maken (ontwerp)keuzes' is per locatie toegelicht welke alternatieven er zijn. Ook de voors en de tegens van de betreffende alternatieven zijn daarbij belicht.

Wat mag het kosten en waar gaan we het van betalen?

Verkeersonderzoek

Het verkeersonderzoek Wilhelminakanaal Zuid wordt bekostigd uit het exploitatiebudget verkeer dat is opgenomen onder het product Beleid verkeer en maatregelen. In de oorspronkelijke aanpak en offerte was er geen rekening mee gehouden dat er in deze fase nog verschillende alternatieven onderzocht moesten worden (o.a. als gevolg van de uitwerkingsopgaven waartoe uw college eind vorig jaar besloten heeft). Dit heeft tot meerkosten geleid. Ook de langere doorlooptijd van het onderzoek (vanwege de strategische heroriëntatie heeft het onderzoek ruim een half jaar stil gelegen) leidt tot meerkosten. De totale meerkosten bedragen ca. € 10.000,- Deze kosten worden opgevangen binnen het exploitatiebudget verkeer door het maken van keuzes in de werkzaamheden.

Maatregelen voorkeurspakket

We zijn voornemens om een deel van de maatregelen (de aanpassingen aan de Eikdijk, Meerpaal, Paterserf, Warandelaan en het Wilhelminakanaal Zuid) op te voeren voor een rijksbijdrage (50%) in het kader van de regeling Woningbouw op Korte Termijn (WoKT) 2.0 die recent is opengesteld. Deze regeling voorziet in de mogelijkheid van een rijksbijdrage voor infrastructurele maatregelen t.b.v. nieuwe woningbouwlocaties. Ook de verbindingsweg Bredaseweg – Lage Molenpolderweg (die als autonome ontwikkeling is meegenomen in het verkeersonderzoek Wilhelminakanaal Zuid e.o.) willen we in het kader van die regeling opvoeren voor een rijksbijdrage. De verbindingsweg versterkt de effecten van een aantal van de voorgestelde maatregelen. De aanvraag voor de rijksbijdrage zal in de loop van augustus nog ter besluitvorming aan uw college worden voorgelegd.

Risico's?

Bepaalde ontwerpkeuzes (m.n. F en de terugvaloptie bij G) hebben ook gevolgen voor de aanwezige bomen. Aangezien deze bomen deel uitmaken van de hoofdgroenstructuur (F) en wijkgroenstructuur (G) zal de noodzaak van de infrastructurele aanpassingen goed moeten worden afgewogen tegen de effecten daarvan op de betreffende bomen.

Communicatie

Kernboodschap

De maatregelen in het voorkeurspakket van het verkeersonderzoek Wilhelminakanaal Zuid e.o. worden uitgewerkt tot schetsontwerp. Voor de afronding van het schetsontwerp moet het college een aantal (ontwerp)keuzes maken. Daarna kan het schetsontwerp worden afgerond. Na de zomervakantie start de tweede participatieronde en kunnen bewoners, bedrijven en overige belanghebbenden en belangstellenden reageren op het schetsontwerp. Daarna worden de maatregelen definitief vastgesteld door het college.

Wijze van communiceren

Het collegebesluit wordt gecommuniceerd via de openbare besluitenlijst.

Naar aanleiding van het collegebesluit wordt een raadsinformatiebrief verstuurd. Die brief wordt vooral ingestoken vanuit het proces. In de raadsinformatiebrief wordt ook een passage opgenomen dat we een aantal maatregelen uit het voorkeurspakket van het verkeersonderzoek Wilhelminakanaal

Zuid e.o. willen opvoeren voor een rijksbijdrage vanuit de regeling Woningbouw op Korte Termijn 2.0. aangezien de maatregelen voor een belangrijk deel zijn ingegeven door de woningbouwontwikkelingen ten zuiden van het Wilhelminakanaal. Ook de verbindingsweg tussen de Bredaseweg en de Lage Molenpolder overwegen wij op te voeren voor een rijksbijdrage. Deze verbindingsweg is als autonome ontwikkeling meegenomen in het verkeersonderzoek Wilhelminakanaal Zuid e.o. en de effecten van de infrastructurele maatregelen in het gebied ten zuiden van het Wilhelminakanaal worden door de verbindingsweg Bredaseweg – Lage Molenpolderweg versterkt. In brief zal worden vermeld dat in de aanvraag het voorbehoud wordt opgenomen dat de raad de financiële middelen die benodigd zijn voor de uitvoering van deze maatregelen nog beschikbaar dient te stellen via de jaarlijkse vaststelling van de uitvoeringsagenda van de mobiliteitsvisie.

De tweede participatieronde, waarbij gereageerd kan worden op het schetsontwerp, zal (o.a.) via doemee.oosterhout.nl, het weekblad Oosterhout, de wijkmakelaar en de bedrijfscontactfunctionaris onder de aandacht worden gebracht bij bewoners, bedrijven en overige belanghebbenden en belangstellenden. Via doemee.oosterhout.nl zal de tweede participatieronde al worden aangekondigd.